

ปีที่ ๒๖ ฉบับที่ ๑๕ ปีชวเชษฐ เดือนสิงหาคม ๒๕๕๓

ISO 9001 : 2000

อาศิรวาท

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

เนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา

12 สิงหาคม 2553

12 สิงหาคมมาบรรจบ

องค์สมเด็จพระปิตุลาธิราช

โครงการศิลปาชีพ ป่ารักน้ำ

พระเมตตาตราตรึงใจไทยนิรันดร์

สิ่งศักดิ์สิทธิ์ใดใดในโลกหล้า

ให้พระองค์ทรงเกษมเปรมปรีดิ์

ด้วยอำนาจพระศรีรัตนช่วยคุ้มเกล้า

ทวยราษฎร์ซ้องสรรเสริญทั่วเขตคาม

วาระครบเจ็ดสิบแปดพระพรรษา

คู่พระบารมีจอมราชัน

พระราชดำริล้ำค่าล้วนสร้างสรรค์

องค์มิ่งขวัญมหาชาตินี

จงปกปักษ์รักษาพระทรงศรี

น้อมภักดีแด่แม่หลวงปวงชนไทย

องค์แม่เจ้าของไทยเลื่องลือนาม

ขอพระนามสิริกิติ์ทรงพระเจริญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า

ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ สำนักหอสมุดกลาง

(นางเอี่ยมพร ยศจนา — ผู้ประพันธ์)

ข่าวบุคลากร

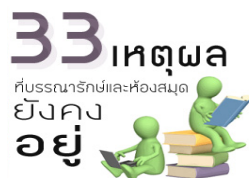
ประชุม สัมมนา อบรม

สำนักหอสมุดกลาง ส่งบุคลากรเข้าร่วมประชุม สัมมนา อบรม ดังนี้

- บุคลากร จำนวน 24 คน เข้าร่วมโครงการอบรมเรื่อง “เสริมสร้างสมรรถนะในการทำงานให้สูงขึ้น” จัดโดยกองการเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในวันอังคารที่ 3 สิงหาคม 2553 ณ ห้องประชุม 321 ชั้น 3 อาคารสุโขทัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- บุคลากร จำนวน 53 คน เข้าร่วมโครงการอบรมเรื่อง “สุดยอดบริการ (Super Service) รุ่นที่ 2” สำหรับบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ให้บริการนักศึกษา จัดโดย กองการเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในวันพุธที่ 4 สิงหาคม 2553 ณ ห้องประชุม 321 ชั้น 3 อาคารสุโขทัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- นายสุรวิษ ไตรยจันทร์, นางสาวณิษฐา ปันศรี และนายนิพนธ์ เพ็ชรผดุง เข้าร่วมโครงการอบรมเรื่อง “โปรแกรม Windows 7” จัดโดย กองการเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในวันพฤหัสบดีที่ 5 สิงหาคม 2553 ณ ห้อง ICB 209 ชั้น 2 สถาบันคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทความนี้จะสะท้อนถึงสาเหตุที่อินเทอร์เน็ต ไม่สามารถเข้ามาแทนที่ห้องสมุดได้ รวมถึงเครื่องมือสืบค้นอย่าง Search Engine ก็ไม่สามารถแทนที่บรรณารักษ์ได้เช่นกัน แม้ว่าแนวโน้มในอนาคตสื่อดิจิทัลจะมาแทนสื่อสิ่งพิมพ์ก็จริง แต่ทำไมบทบาทของห้องสมุดและบรรณารักษ์ยังคงอยู่ 33 สาเหตุ ดังต่อไปนี้จะเป็นคำตอบ

33 เหตุผลที่บรรณารักษ์และห้องสมุดยังคงมีความสำคัญอยู่

1. Not everything is available on the internet

อินเทอร์เน็ตไม่ได้มีทุกอย่าง แม้ว่าข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตจะมีมหาศาลเพียงใด แต่ในบางเรื่องเราก็ไม่สามารถค้นบนอินเทอร์เน็ตได้ เช่น เอกสารทางด้านประวัติศาสตร์ หรือหนังสือเก่าๆ บางเล่มที่เราอยากอ่าน แต่ก็ไม่สามารถค้นได้ในอินเทอร์เน็ต

2. Digital libraries are not the internet

ห้องสมุดดิจิทัลไม่ใช่อินเทอร์เน็ต อันเกิดจากความเข้าใจผิดของคนบางกลุ่มที่บอกว่า อินเทอร์เน็ตคือห้องสมุดดิจิทัลที่ใหญ่ที่สุดในโลก ประเด็นนี้เปรียบเทียบได้ว่า บนอินเทอร์เน็ตมีการจัดเก็บ Web Sources แต่ห้องสมุดดิจิทัลมีการจัดเก็บแบบ Online Collections

3. The internet isn't free

บนอินเทอร์เน็ตไม่ได้ฟรีอย่างที่คิด ในบางครั้งที่เราเข้าไปดูคลังหนังสือออนไลน์ที่บอกว่าฟรี ไม่เสียค่าบริการ ความเป็นจริงแล้วเว็บเหล่านี้ฟรีเฉพาะเอาหนังสือมาฝากไว้บนเว็บให้คนอื่นโหลด แต่คนที่โหลดหนังสือเหล่านี้คือผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดาวน์โหลด ยกตัวอย่างเช่น Project Gutenberg ที่รวบรวมหนังสือมากมายไว้ แต่พอจะโหลดข้อมูลก็ต้องเสียค่าบริการเช่นกัน

4. The internet complements libraries, but it doesn't replace them

อินเทอร์เน็ตเป็นส่วนหนึ่งของห้องสมุดที่ควรจะมี แต่ก็ไม่สามารถแทนที่ได้ สาเหตุหลายๆ ข้อ 2 เพราะว่าสารสนเทศที่จัดเก็บเป็นคนละรูปแบบ เช่น ความจริง ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ

5. School libraries and librarians improve student test scores

ห้องสมุดทางการศึกษา และบรรณารักษ์ที่ทำงานในห้องสมุดทางการศึกษา มีส่วนช่วยให้เด็กเรียนดีขึ้น อันนี้ได้มาจากการศึกษากรณีตัวอย่างเรื่องการใช้อาคารเพื่อพัฒนาการศึกษา ของ Illinois School Libraries

6. Digitization doesn't mean destruction

การปรับรูปแบบเป็นดิจิทัล ไม่ได้หมายความว่าภาระงานจะลดลง มีกรณีศึกษาเกี่ยวกับ Google Book Search ที่ทาง Google พัฒนาเอง ในช่วงแรก แต่ก็เกิดความผิดพลาดหลายส่วน จนต้องดึงห้องสมุดหลายๆ แห่งเข้ามาปรับปรุงและเป็นที่ปรึกษา เรื่องการสืบค้นสารสนเทศ เนื่องจาก Google มีความชำนาญเรื่องการใช้อุปกรณ์ในการค้นหาเว็บ แต่ในกรณีหนังสือ Google Book Search ยังคงต้องมีบรรณารักษ์เป็นที่ปรึกษา

7. In fact, digitization means survival

ความเป็นจริงแล้วการปรับรูปแบบเป็นดิจิทัลจะเน้นไปในความหมายของการรักษาสารสนเทศให้อยู่ได้นาน มีกรณีศึกษาจากเรื่อง Libraries destroyed by Hurricane Katrina เนื่องจากห้องสมุดแห่งนี้ถูกทำลายโดยภัยธรรมชาติ ดังนั้นจากข้อ 6 ความหมายที่แท้จริงของการทำข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล จึงหมายถึงการช่วยชีวิตสารสนเทศไว้นั่นเอง เพราะถ้าข้อมูลอยู่ในรูปแบบดิจิทัล ไม่ว่าจะเกิดภัยอะไรก็ตามข้อมูลก็จะดำรงคงอยู่ไม่ถูกทำลายง่ายๆ แน่นอน

8. Digitization is going to take a while. A long while

การปรับรูปแบบเป็นดิจิทัลใช้เวลาปรับนิดเดียวแต่ยาวนาน เหมือนขี้ดๆ กันอยู่ในที่จริงๆ แล้วอย่างที่รู้กันว่าการปรับรูปแบบเป็นดิจิทัลไม่ยาก นั่นก็คือการสแกนตัวหนังสือลงไปในคอมพิวเตอร์ซึ่งใช้เวลานิดเดียว แต่ปริมาณของหนังสือที่มีอยู่นั้นมากมายมหาศาล ดังนั้นการปรับข้อมูลดังกล่าวให้เป็นดิจิทัลคงต้องใช้เวลามากหลายสิบปี

9. Libraries aren't just books

ห้องสมุดไม่ได้เป็นเพียงแค่เก็บหนังสือ เพราะในห้องสมุดมีได้มีเพียงสารสนเทศประเภทหนังสือ ความรู้ ในการประกอบวิชาชีพ ทักษะในการทำงาน บริการตอบคำถาม เหล่านี้ถือว่าเป็นสารสนเทศที่มีคุณค่าอีกลักษณะหนึ่ง ลองจินตนาการดูว่า ความรู้จากตำรา กับความรู้จากทักษะ อย่างไหนน่าจะช่วยเราๆ ท่านๆ ในการทำงานมากกว่ากัน อาทิเช่น หนังสือตำราเรียนวิชา บรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น กับ www.libraryhub.in.th

10. Mobile devices aren't the end of books, or libraries

อุปกรณ์ที่สามารถเคลื่อนที่ได้ ไม่ได้เป็นจุดที่สิ้นสุดของหนังสือและห้องสมุด เนื่องจากอุปกรณ์พวกนี้ก็มีข้อจำกัดเหมือนกัน เช่น มี kindle ของ amazon (เครื่องอ่านอีบุ๊กของ amazon.com) สามารถ ดู E-book ได้ก็จริง แต่อุปกรณ์เหล่านี้มีข้อจำกัด เช่น ราคา เวลาในการใช้งาน หนังสือที่ต้องโหลดเข้ามา และอื่นๆ อีกมากมาย จะเห็นว่าอุปกรณ์พวกนี้ไม่สามารถแทนห้องสมุด

11. The hype might really just be hype

การผสมผสานมันก็แค่ผสมผสาน มีการพูดถึงความเป็น Paper book กับ E-book ว่าโลกนี้จะไม่มี Paper book คงไม่ได้ เพราะว่ามันยังเคยชินกับความรู้สึกในการใช้กระดาษมากกว่าการใช้ อุปกรณ์ตัวเล็กไว้สำหรับอ่าน ดังนั้นหากทั้งสองสามารถรวมกันได้ ก็ควรจะรวมกัน ไม่ใช่ว่าพอ E-book มา ก็ยกเลิก Paper book ทั้ง มันก็อาจจะทำให้ดูไม่ดีก็ได้

12. Library attendance isn't falling – it's just more virtual now

การเข้าใช้ห้องสมุดไม่ได้มียอดที่ลดลง แต่มีการเข้าใช้ทางเว็บไซต์ห้องสมุดเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะห้องสมุดสถาบันการศึกษา

13. Like businesses, digital libraries still need human staffing

เช่นเดียวกับการทำธุรกิจ ห้องสมุดดิจิทัลก็ยังคงต้องใช้คนในการจัดการและดำเนินงานอยู่

14. We just can't count on physical libraries disappearing

เราไม่สามารถนับจำนวนการสูญเสียของทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดทางกายภาพได้ เพราะเนื่องจากการปรับเปลี่ยนจากสิ่งพิมพ์ทางกายภาพเป็นสารสนเทศดิจิทัลมีค่าเท่ากัน ดังนั้นการที่ห้องสมุดสูญเสียหนังสือที่เป็นเล่ม แต่ได้มาซึ่งสารสนเทศดิจิทัล จึงเป็นสิ่งที่แทนกันได้ และไม่ได้เรียกว่าสูญเสีย

15. Google Book Search “don't work”

แค่หัวข้อคงไม่ต้องบรรยายแล้ว เพราะว่า Google Book Search ทำงานไม่ดีพอ

16. Physical libraries can adapt to cultural change

ห้องสมุดที่เป็นกายภาพสามารถปรับเปลี่ยนตัวเองให้เข้ากับวัฒนธรรมต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงได้

17. Physical libraries are adapting to cultural change

จากข้อ 16 เมื่อสามารถทำได้ ดังนั้นห้องสมุดทางกายภาพ จึงมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการตลอดเวลา เพื่อปรับตัวเองให้เข้ากับวัฒนธรรม

18. Eliminating libraries would cut short an important process of cultural evolution

การที่เรากำจัดห้องสมุด ถือว่าเป็นการตัดกระบวนการทางสังคมออก ห้องสมุดถือว่าเป็นสถานที่แห่งหนึ่งในการสร้างวัฒนธรรมในการศึกษาและวัฒนธรรมแห่งความรู้ ดังนั้นการตัดความสำคัญของห้องสมุดก็เท่ากับว่าเราตัดความสำคัญทางการศึกษาออกด้วย

19. The internet isn't DIY

อินเทอร์เน็ตไม่ใช่คุณเองก็ทำได้ ต้องยอมรับอย่างหนึ่งว่าอินเทอร์เน็ตเกิดเพราะคุณ แต่เราต้องยอมรับอย่างหนึ่งว่า เราไม่สามารถกำหนดหรือสั่งการมันได้ เช่น Search Engine ทำงานได้เพราะว่าโปรแกรม ในบางครั้งการค้นหาที่มีความหมายแบบขั้นลึก โปรแกรมก็ไม่สามารถค้นหาให้ได้เหมือนกัน นั่นก็คือ เวลาค้นกับ Search Engine คำตอบจะได้ตรงๆ และตายตัว อยากรู้อย่างอื่นเพิ่มเติมก็ต้องค้นใหม่ แต่ถ้าเป็นบรรณารักษ์ในการตอบคำถาม คำตอบที่ได้มาจะเน้นไปในแนวทางความรู้สึกซึ่งผู้ใช้สามารถค้นได้ง่ายกว่า

20. Wisdom of crowds is untrustworthy, because of the tipping point

ความรอบรู้ของอินเทอร์เน็ตยังไว้วางใจไม่ได้ เนื่องจากการแพร่กระจายอาจจะนำมาซึ่งภาวะของข่าวลือ

21. Librarians are the irreplaceable counterparts to web moderators

บรรณารักษ์ไม่สามารถเปลี่ยนจากคนนั่ง Counter เป็น Web moderators ถึงแม้ว่าห้องสมุดจะกลายเป็นห้องสมุดดิจิทัล แต่ ก็ต้องมีบรรณารักษ์คอยจัดการ Content เนื้อหาอยู่ดี

22. Unlike moderators, librarians must straddle the line between libraries and the internet

บรรณารักษ์เป็นคนช่วยประสานช่องว่างระหว่างห้องสมุดกับอินเทอร์เน็ต

23. The internet is a mess

อินเทอร์เน็ตคือความยุ่งเหยิง ที่แน่นอนก็คืออินเทอร์เน็ตไม่มันั่งจัดหมวดหมู่ หรือ หัวเรื่องเหมือนห้องสมุดหรอก

24. The internet is subject to manipulation

อินเทอร์เน็ตมีหัวเรื่องที่เกิดจากการผสมผสานหลากหลาย วิธีหนึ่งใน web 2.0 ก็คือ การใช้ Tag cloud เข้ามำกำหนดความนิยมของหัวเรื่อง ซึ่งในปัจจุบันพบว่ามีการ Spam tag กันมากขึ้น จึงทำให้เนื้อหาที่ได้มาบางครั้งไม่ตรงกับจุดประสงค์ของเรา

25. Libraries' collections employ a well-formulated system of citation

ห้องสมุดมีระบบการจัดการที่เป็นระบบมากกว่าบนอินเทอร์เน็ต

26. It can be hard to isolate concise information on the internet

มันยากที่จะแยกข้อมูลที่เกี่ยวข้องออกจากกันบนอินเทอร์เน็ต สังเกตได้จากแต่ละเว็บไซต์จะมีการเชื่อมโยงจนบางครั้งข้อมูลหลากหลายมากเกินไป จนเราไม่สามารถที่จะพิจารณาว่าจะเชื่อข้อมูลจากที่ไหน

27. Libraries can preserve the book experience

ห้องสมุดสามารถอนุรักษ์หนังสือได้อย่างมีประสิทธิภาพ และห้องสมุดอาจจะเปลี่ยนบทบาทเป็นพิพิธภัณฑ์หนังสือก็ได้เช่นกัน

28. Libraries are stable while the web is transient

ห้องสมุดเป็นอะไรที่เก็บข้อมูลได้มั่นคง แต่อินเทอร์เน็ตเก็บอะไรชั่วคราว เพราะว่าบางครั้งพอเราค้นอะไรในอินเทอร์เน็ตวันนี้อาจจะเจอ แต่พอวันรุ่งขึ้นผลการค้นอาจจะมีการเปลี่ยนแปลง

29. Libraries can be surprisingly helpful for news collections and archives

ห้องสมุดสามารถสร้างประโยชน์ในการสร้าง Collection ใหม่ ๆ ได้อย่างไม่น่าเชื่อ ความสามารถดังกล่าวมาจากห้องสมุดเฉพาะ เพราะว่าห้องสมุดเหล่านี้จะเน้น Collection พิเศษที่เกี่ยวกับตัวเอง รวมถึงถ้า Collection นั้นยังไม่มีห้องสมุดไหนเคยทำ องค์กรที่เกี่ยวข้อง ก็จะสนับสนุนในการจัดการห้องสมุดสาขาวิชานั้นๆ

30. Not everyone has access to the internet

ไม่ว่าทุกคนจะสามารถเข้าสู่อินเทอร์เน็ตได้ เนื่องจากข้อจำกัดหลายๆ อย่าง เช่น การติดต่อในอินเทอร์เน็ตจำเป็นต้องมีอุปกรณ์สำหรับการเชื่อมต่อ จุดกระจายสัญญาณเครือข่าย สถานที่ให้บริการอินเทอร์เน็ต

31. Not everyone can afford books

ไม่ว่าทุกคนจะเป็นเจ้าของหนังสือ แล้วคนเหล่านั้นจะเป็นเจ้าของหนังสือได้อย่างไร ห้องสมุดจึงเป็นตัวช่วยให้คนสามารถเป็นเจ้าของหนังสือได้ร่วมกัน

32. Libraries are a stopgap to anti-intellectualism

ห้องสมุดช่วยหยุดช่องว่างของความไม่มีความรู้ พูดย่างๆ ห้องสมุดช่วยสร้างความรู้ให้เกิดขึ้น

33. Old books are valuable

ในยุคที่ใกล้เข้าสู่โลกดิจิทัล เกิดไอเดียใหม่สำหรับห้องสมุด นั่นก็คือ พิพิธภัณฑ์หนังสือ (Book museum) เพราะว่าหนังสือรุ่นใหม่ๆ จะอยู่ในรูปดิจิทัล ส่วนหนังสือเก่าที่ทรงคุณค่าก็เก็บไว้ในพิพิธภัณฑ์แทน

จากบทความข้างบน อ่านแล้วใช่ว่าอาชีพอย่างเราจะอยู่อย่างนิรันดร์ แต่ถ้าได้อ่านกันอย่างจริงจังพิจารณาแล้ว จะพบว่าบรรณารักษ์จะเปลี่ยนบทบาทการทำงาน รวมถึงห้องสมุดก็เปลี่ยนบทบาทและรูปแบบในการให้บริการ จุดเด่นๆ ที่เห็นคือห้องสมุดทางกายภาพจะกลายเป็นห้องสมุดเสมือน รวมถึงสื่อต่างๆ จะค่อยๆ เปลี่ยนเป็นแบบดิจิทัลมากขึ้น

บรรณานุกรม

Libraryhub, แปล. (2553). 33 *Reasons why libraries and librarians are still extremely important*. ค้นเมื่อ 6 สิงหาคม 2553

<http://www.libraryhub.in.th/2010/01/22/33-reasons-why-libraries-and-librarians-are-still-important/>.

คณะทำงานฝ่ายประชาสัมพันธ์

สำนักหอสมุดกลาง

<http://www.lib.ru.ac.th/document/libnews.html>